

XERREM DE LLIBRES

L'illa del doctor

Moreau

de H. G. Wells

Adaptació de Judit Lligonya Tenas

“¿Les fuetades t'han ratllat la pell,
o potser l'ombra de la reixa?”

Tigre captiu, Joan Oliver (Pere Quart)

1. EL Lady Vain

2. L'home que no anava enlloc

3. L'estranya figura

4. A la barana del vaixell

Motors de conversa

1. Per començar a parlar ⇒ Parleu de com sou i què feu i del que coneixeu

1. Eduard Prendick va saltar del vaixell per nedar cap a algun dels bots¹. Us agrada nedar? En sabeu? A l'estiu aneu gaire a la platja o a la piscina?
2. Un home alt i ros, amb bigoti, observava el naufrag un cop rescatat². Us heu sentit observats, alguna vegada? Us agrada observar com és i què fa la gent, quan sou en un espai públic?
3. El capità del vaixell tracta malament M'ling³. Montgomery el defensa i reprèn el capità. Heu presenciat darrerament algun maltractament verbal entre veïns, al carrer...? Com us sentiu, quan això passa? Teniu ganes d'intervenir?
4. Prendick i Montgomery parlen tranquil·lament després de sopar a coberta. Prendick explica que va estudiar Biologia⁴. Us agrada estudiar? Heu pogut anar a l'escola? Actualment estúdieu alguna cosa? Què us agradaria estudiar?

2. Per llançar-se a parlar ⇒ Parleu del que recordeu

5. Quan la tempesta que va fer naufragar el vaixell va amainar, les tres persones del bot de Prendick estaven perdudes enmig del no-res⁵. Heu tingut mai la sensació d'estar perduts i desorientats? Recordeu on era, i en quina situació? Què vau experimentar?
6. Van injectar una medicina al naufrag per reanimar-lo⁶. Us han posat injeccions alguna vegada? Us maregeu si veieu sang? Recordeu si us heu desmaiats en alguna ocasió?
7. Prendick evità una baralla entre Montgomery i el capità, que borratxo, tractà malament M'ling⁷. Heu vist mai una baralla entre dues persones al mig del carrer o en un altre espai públic? En recordeu la causa? Com va acabar?
8. Prendick no entenia res d'allò que passava dalt del vaixell. Per a ell era tot un misteri.⁸ Recordeu algun fet misteriós o inexplicable que hàgiu experimentat al llarg de la vida? Recordeu algun misteri difós pels mitjans i que estigui encara sense resoldre?

3. Per parlar millor ⇒ Parleu del que sabeu fer i del que penseu

9. Els passatgers del bot salvavides es van jugar a l'atzar el sacrifici d'un d'ells pel bé comú⁹. Creieu que és correcte, en aquestes circumstàncies, jugar-se a sorts la vida d'una persona? Si us hagués tocat a vosaltres llançar-vos al mar per morir voluntàriament, com creieu que hauríeu reaccionat? Què en penseu de l'actitud passiva de Prendick?
10. Montgomery maltractà M'ling i li exigí obediència cega¹⁰. Què en penseu de les relacions laborals de submissió? Creieu que a la feina un o una cap pot imposar el seu criteri per la força que li confereix el càrrec? O penseu que hi ha altres sistemes de persuasió més eficaços?
11. La llum de la lluna projectava unes formes molt estranyes damunt del llit¹¹. Sabeu què són les ombres xineses? En sabeu alguna? Com faríeu el cap d'un gos, o una papallona, amb aquesta tècnica d'ombres?
12. Prendick apreciava que Montgomery li hagués salvat la vida, tot i que el personatge li resultava estrany¹². Si algú us salvés la vida, com creieu que us sentiríeu, en relació a aquesta persona? Us agradaria conèixer-la, en cas que fos una persona anònima? Recordeu algun cas de salvament desinteressat i altruista?

¹ Referència a la pàgina 9: "Valent i decidit, vaig saltar del vaixell per nadar cap a algun dels bots."

² Referències a les pàgines 11: "Un home alt i ros m'observava en silenci, mentre s'estirava la punta del bigoti amb els dits (...)"

³ Referència a la pàgina 14: "-Miri, capità, no pot ser que el tracti malament."

⁴ Referència a la pàgina 17: "Li vaig dir que havia estudiat Biologia a Londres."

⁵ Referència a la pàgina 9: "L'endemà, quan el temps es va calmar, els tres estàvem perduts enmig del no-res."

⁶ Referència a la pàgina 11: "(...) li he posat unes injeccions que l'han reanimat."

⁷ Referència a la pàgina 16: "-Calla!-vaig dir al capità borratxo (...)"

⁸ Referència a la pàgina 18: "(...) què s'amagava darrera de tot aquell misteri."

⁹ Referència a la pàgina 10: "Va atacar el passatger amb les mans i els dos van caure al mar (...)"

¹⁰ Referència a la pàgina 13: "No hi has de fer res aquí, tu!"

¹¹ Referència a la pàgina 18: "La llum projectava una llum fantasmal a la cambra i marcava unes formes molt estranyes sobre el llit."

¹² Referència a la pàgina 17: "Sentia molta curiositat per Montgomery, l'home que m'havia salvat la vida."

Les imatges Parts d'un vaixell

proa

popa

babord

estribord

Les expressions

Ballar-la: trobar-se en un problema, en una dificultat, en una baralla, etc. Ja la ballem!

Arrufar el nas: manifestar desgrat, desaprovació, repugnància.

La cançó. *Hora fosca*, de Kitsch

Edward Prendick, després de la dura experiència viscuda al mar, passà una nit d'insomni molt desagradable. La cançó de Kitsch, grup de culte de Banyoles, creat als anys 80 del segle passat, relata una nit d'insomni amb el seu peculiar estil gòtic.

Despert de matinada, sense son,
pensant, sentint el món;
sentint la suor intermitent sobre el meu cos.
Despert de matinada, dret,
llegint saltiris penedits;
despert en la foscor de la nit
quan tot es provoca.
I mai no és prou tard si puc resistir ...
no posar-me al llit i entrar en coma.
El cap pesa, l'ull s'adorm,
l'espai fuig per on vol,
l'instint em diu que no estic viu,
però el cap sap que s'equivoca.
I mai no és prou tard si puc resistir ...
no posar-me al llit i entrar en coma.

L'explicació: els animals en captivitat

Una de les polèmiques que actualment es manté més activa en la nostra societat és la de la captivitat i exhibició d'animals en l'entorn dels parcs zoològics. Les persones que defensen la postura contrària a aquesta pràctica consideren que la captivitat no és una tortura tan clara com ho podria ser la tauromàquia, però provoca un gran patiment, un patiment que tenim tan normalitzat dins la nostra societat que sovint som incapaços d'identificar. Ells defensen que la captivitat no és innòcua i que té greus conseqüències sobre la salut física i psíquica dels animals. Els animals que viuen un captiveri conviuen amb la frustració i amb una sèrie de comportaments que no són habituals als seus hàbitats naturals. Una mostra clara de la tortura que suposa la captivitat per als animals són els comportaments estereotipats que mostren els individus dels zoològics, segons diuen. Les estereotípies són comportaments repetitius que no tenen un objectiu o funció evidents. Apareixen a causa d'entorns artificials que impedeixen que els individus satisfacin les seves necessitats biològiques. Les causes principals de les estereotípies són la frustració, l'estrès inevitable, la por, les restriccions i la falta d'estimulació.

Activitats en grup. Ara tots plegats (ATP)

1. La història és plena de successos tràgics relacionats amb el mar. Escolliu-ne un que recordeu. Cada persona ha de posar títol al succés escollit. Ordenadament, tothom diu en públic el títol del seu relat. Es vota la història que es vol sentir i la persona que l'ha proposada l'explica.
2. Un naufragi, un rescat, un vaixell carregat de bèsties estranyes... Prendick, després de tot això, s'enfronta a una dura nit de malsons. Recordeu algun malson recurrent que es pugui explicar? Qui vulgui, n'explica un. La resta, dediqueu un minut a fer una llista de tres emocions (*) que creieu que sentiríeu en cas que fóssiu vosaltres les persones que visquéssiu aquesta experiència. Poseu-les en comú i observeu quines són les emocions que més es repeteixen.
(*) Mostres de sentiments o emocions: por, ràbia, tristesa, enuig, desesper, angúnia, alerta, impotència, patiment, desolació, angoixa, pena, atabalament, desconcert, etc.

Activitats per preparar a casa i compartir

Llegiu i reflexioneu sobre les preguntes que es plantegen sobre el naufragi al final del llibre, a la pàgina 113. Compartiu les reflexions al llarg de la sessió següent.

NOTA: Si aquest és l'últim capítol que s'ha llegit al llarg de la sessió, demaneu que algun xerraire en faci un resum per explicar-lo al principi de la següent sessió.

Aquesta és una mostra del material. Si us interessa consultar el dossier complet, cal que us adreceu a l'adreça de correu electrònic junts@cal.cat o xerrem@cal.cat.

Moltes gràcies.

CAL (Coordinadora d'Associacions per la Llengua catalana)

Carrer Olzinelles, 118

08014 Barcelona

Tel. 93 415 90 02

www.cal.cat

cal@cal.cat

